

PREDKLADACIA SPRÁVA

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v niektorých druhoch zariadení sociálnych služieb na rok 2026 (ďalej len „návrh nariadenia vlády“) sa predkladá na základe splnomocňovacieho ustanovenia § 78b ods. 4 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 484/2021 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnych službách“).

Návrhom nariadenia vlády sa ustanovuje na rok 2026 výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v

- a) zariadeniach sociálnych služieb pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili vek potrebný na nárok na starobný dôchodok (ďalej len „zariadenia podmienené odkázanosťou“), ak je poskytovateľom tejto sociálnej služby v týchto zariadeniach obec alebo obcou zriadená alebo založená právnická osoba alebo neverejný poskytovateľ tejto sociálnej služby v týchto zariadeniach,
- b) zariadeniach krízovej intervencie (nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania, ak je poskytovateľom tejto sociálnej služby v týchto zariadeniach obec alebo obcou zriadená alebo založená právnická osoba),
- c) nocľahárni, ak je poskytovateľom sociálnej služby v nocľahárni neverejný poskytovateľ tejto sociálnej služby.

Účelom poskytnutia finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár) zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“) je spolufinancovanie ekonomicky oprávnených nákladov poskytovateľa tejto sociálnej služby v konkrétnom zariadení sociálnych služieb na mzdy a platy zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby najviac vo výške, ktorá zodpovedá výške platu podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na poistné na verejné zdravotné poistenie, poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie platené zamestnávateľom z tohto príjmu.

Predkladaný návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky vytvára právne podmienky na zabezpečenie udržateľnosti poskytovania sociálnych služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou a ich dostupnosti pre fyzické osoby, odkázané na pomoc inej fyzickej osoby pri sebaobsluže, a to posilnením ich spolufinancovania zo štátneho rozpočtu v roku 2026. Bez vytvorenia právnych predpokladov medziročným zvýšením výšky tohto finančného príspevku, nemožno zabezpečiť stabilizáciu zamestnancov v sociálnych službách, ktorá je nesporne spojená so zvýšením úrovne ich odmeňovania. Bez stabilizácie týchto zamestnancov v sociálnych službách a tým zabezpečenia personálnych predpokladov na poskytovanie sociálnych služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou, môže dôjsť k ohrozeniu základných ľudských práv a slobôd prijímateľov sociálnych služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou, spojenému s ohrozenou bezpečnosťou poskytovanej sociálnej služby, a to reálnym nezabezpečením potrebnej osobnej starostlivosti o prijímateľov v zariadeniach podmienených odkázanosťou. Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky medziročnou valorizáciou výšky finančných príspevkov, poskytovaných podľa zákona o sociálnych službách zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MPSVR SR na spolufinancovanie sociálnych služieb vo vybraných druhoch zariadení sociálnych služieb, a to obciam a neverejným poskytovateľom sociálnych služieb, ktorí

neposkytujú sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, vytvára právne podmienky na zabezpečenie udržateľnosti poskytovania sociálnych služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou a ich dostupnosti pre fyzické osoby, odkázané na pomoc inej fyzickej osoby pri sebaobsluže.

Účelom finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb krízovej intervencie obciam a poskytovania finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v nocľahárni neverejným poskytovateľom tejto sociálnej služby je spolufinancovanie bežných výdavkov na poskytovanie tejto sociálnej služby, pričom medziročne udržanie miery spolufinancovania nákladovosti týchto sociálnych služieb zo štátneho rozpočtu v záujme ich dostupnosti a udržateľnosti je naplnením garancie štátu pri zabezpečení ústavného práva každého v systéme sociálnych služieb na pomoc v hmotnej núdzi potrebnú na zabezpečenie základných životných podmienok. Cieľom poskytnutia finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie je potreba zohľadnenia medziročného vývoja prevádzkových nákladov v týchto zariadeniach. Z týchto nákladov najvyššiu položku tvoria práve náklady na mzdy a odvody zamestnancov zariadení krízovej intervencie a vzhľadom na túto skutočnosť, medziročná valorizácia výšky finančného príspevku sa odvíja od medziročného vývoja minimálnej mzdy.

Predkladaný návrh nariadenia vlády v súlade s doložkou vybraných vplyvov bude mať negatívny vplyv na štátny rozpočet, konkrétne na kapitolu MPSVR SR, v celkovej výške 36 626 688 eur (rok 2026). Ide o medziročné zvýšenie rozpočtových výdavkov kapitoly MPSVR SR určených na vyplácanie finančných príspevkov na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou a v zariadeniach krízovej intervencie. Ide pritom len o jeden z možných zdrojov spolufinancovania sociálnej služby v uvedených zariadeniach sociálnych služieb.

Novela zákona o sociálnych službách, vykonaná zákonom č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov je už platná od 20.12.2024 a nadobudne účinnosť od 01.09.2025, preto bolo potrebné aj „stupne odkázanosti“ v návrhu nariadenia vlády, ktoré nadobudne účinnosť od 1. 1. 2026 preznačiť v súlade s novou právnou úpravou tohto označenia v zákone o sociálnych službách, účinnou už od 1. 9.2025. Je potrebné uviesť, že aj že aj pred 1. 9. 2025 aj od 1. 9. 2025 bude existovať stále rovnaký počet stupňov odkázanosti - 5 stupňov odkázanosti, len budú inak označené, z označenia II. až VI. na označenie I. až V.

Predkladaný návrh nariadenia vlády nebude mať vplyv na životné prostredie, vplyv na informatizáciu, podnikateľské prostredie, na manželstvo, rodičovstvo a rodinu ani vplyv na služby verejnej správy pre občana. Analýza sociálnych vplyvov je obsiahnutá v priloženej doložke. Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky je v súlade s Európskou chartou miestnej samosprávy.

Predkladaný návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Predmetné nariadenie nadobudne účinnosť 1. januára 2026.